

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

Valstybinė energetikos reguliavimo
taryba

GAUTA

2021-08-05 Nr. R1-10971__

Vilniaus g. 31,
Vilnius, Lietuva
+370 5 2431067
sekretoriatas@lpk.lt
www.lpk.lt

ORIGINALAS SIUNČIAMAS NEBUS

Valstybinei energetikos reguliavimo tarybai

2021-08-05 Nr. S.379

DĖL ELEKTROS PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAUS DEŠIMTIES METŲ TINKLO PLĖTROS PLANO VIEŠOSIOS KONSULTACIJOS

Išnagrinėję AB „Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos“ (toliau VERT) 2021-07-20 raštą Nr. R2-(E)-4678 „Dėl elektros perdavimo sistemos operatoriaus dešimties metų tinkle plėtros plano viešosios konsultacijos“ teikiame savo pastabas.

Pirma – plane nenumatyta mažųjų biokuro kogeneracinių elektrinių plėtra ir jų bendros galios didėjimas. Energetikos ministerijos balandžio 20 dieną rinkai pristatytose „Planuojamose 2021-2027 ES fondų investicijose energetikos sektoriuje“ buvo numatytos 75 milijonų eurų subsidijos „AEI panaudojimo šilumos ir vėsumos gamybai CŠT sektoriuje didinimui“, tame skaičiujame katilų keitimui kogeneraciniais įrenginiais. Biokuro kogeneracinių elektrinių plėtra, augant gamtinių dujų bei elektros kainoms, yra tikėtina ir didesnėse pramonės įmonėse, gaminančiose šilumą ir elektrą savo poreikiams. **Todėl siūlytume** lentelėje „Pagrindiniai Lietuvos elektros energijos sistemos rodikliai“ (5 psl.) ir 6 lentelėje „Įrengtoji galia sistemos adekvatumui užtikrinti 2025 ir 2030 m., MW“ (25 psl.) numatyti, kad **mažųjų biomasės elektrinių galia turėtų išaugti nuo 23 MW 2020 metais iki mažiausiai 60 MW 2030 metais (atitinkamai visų Biomasės / biodujų Elektrinių galia iki 215 MW).**

Antra – plane nėra numatoma šiluminių elektrinių plėtra, tik jų galios sumažinimas. Numatoma, kad Lietuvos elektrinės galia sumažės nuo 1055 MW iki 1055 MW 2025 metais ir 455 MW 2030 metais. Numatoma, kad Vilniaus E3 elektrinės galia sumažės nuo 360 MW iki 0 MW 2025 metais ir 0 MW 2030 metais. Numatoma, kad Kauno elektrinės galia sumažės nuo 170 MW iki 0 MW 2024 metais ir 0 MW 2030 metais. Panevėžio ir Mažeikių elektrinių galią numatoma išlaikyti iki 2030 metų (atitinkamai 35 MW ir 160 MW), o likusių šiluminių elektrinių galia sumažės nuo 144 MW iki 136 MW 2025 metais ir 130 MW 2030 metais. Dar 2019 m. rugsėjo 24 d. Energetikos ministerija viešajam derinimui pateikė Elektros energetikos įstatymo pakeitimus, kuriais Lietuvoje numatoma įgyvendinti pajėgumų užtikrinimo mechanizmą. Šiais pakeitimais siekiama sukurti sistemą, kuri turi padėti užtikrinti patikimą Lietuvos elektros energetikos sistemos darbą ir pakankamą elektros energijos tiekimo saugumo lygį po 2025 m. Lietuvos elektros energetikos sistemos de-sinchronizacijos nuo IPS/UPS sistemos. 2020 m. birželio 4 d. Lietuvos

Įmonės kodas: 110058241
PVM mokėtojo kodas:
LT100002156611
A/s Nr.: LT05 7044 0600 0150 5642

Respublikos Seimas priėmė Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31 ir 78 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo dešimtuoju skirsniu įstatymą Nr. XIII-3020. Pagal jį pajėgumų užtikrinimo mechanizmas turi būti įgyvendinamas organizuojant technologiškai neutralius aukcionus. Numatyta, kad aukcionuose galės dalyvauti ne tik esami elektros gamybos įrenginiai, bet ir būsiami elektros energijos generacijos šaltiniai, kurie turės būti įrengti iki 2025 m. Tikimasi, kad nauji įrenginiai pakeis technologiškai pasenusius, neefektyvius ir neatitinkančius aplinkosauginių reikalavimų įrenginius. 2020 m. liepos 3 d. Energetikos ministerija viešajai konsultacijai pateikė Pajėgumų aukcionų nuostatų projektą. 2020 m. rugsėjo 25 d. VERT viešajai konsultacijai pateikė elektros energijos perdavimo sistemos operatoriaus AB „Litgrid“ parengtus metodikų, susijusių su pajėgumų užtikrinimo mechanizmu, projektus: pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką; jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką; skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką; Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką. 2020 metų Lapkričio 10 d., atsižvelgiant į viešosios konsultacijos metu pateiktas pastabas, AB „Litgrid“ pateikė atnaujintus metodikų redakcijų projektus. Vyriausybė 2020 m. lapkričio 18 d. patvirtinto Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą. Tvarkos apraše numatoma, kad pajėgumų mechanizmas įgyvendinamas pajėgumų aukciono būdu, kai tame pačiame aukcione rungtis tiek esami įrenginiai, tiek planuojami rekonstruoti įrenginiai, tiek naujai planuojami įrenginiai. Numatyta, kad su esamais įrenginiais, kurių operatoriai laimės aukcioną, bus pasirašoma 1 metų pajėgumų užtikrinimo sutartis, su rekonstruojamų įrenginių operatoriais – 5 metų, o su naujų įrenginių operatoriais – 12 metų sutartis. **Klausimas – ar Litgrid, nenumatydama jokių šiluminių elektrinių galios plėtros iki 2030 metų, o tik šių galių mažėjimą, planuoja, kad pajėgumų aukcionai Lietuvoje, nepaisant priimto įstatymo ir teisės aktų, rengiami nebus ir pajėgumų aukciono poreikį visiškai pakeis planuojama įrengti 200 MW galios baterijų energijos kaupimo sistema (angl. Battery Energy Storage System)?** Jei tokio sprendimo nėra, siūlytume numatyti bent 200 MW naujų šiluminių elektrinių galių iki 2025 metų. Lietuvos pramonės įmonės yra pasiruošusios įgyvendinti projektus, užtikrinančius pajėgumus mažiausiais galimais kaštais.

Verslo aplinkos ir ekonomikos departamento
direktorius, pavaduojantis generalinį direktorių

Tomas Garuolis